

DOI 10.52260/2304-7216.2022.4(49).36
 ЭОЖ 338.47
 FTAMP 82.33.13

А. Сабыржан, э.ғ.д., профессор¹
 З.К. Жаныбаева*, э.ғ.к., қаумд. профессор¹
 Н.Б. Құттыбаева, PhD, қаумд. профессор¹
 А.Ж. Тержанова, э.ғ.к., доцент²
 Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті
 Қарағанды қ., Қазақстан¹
 Қазтұтынуодағы Қарағанды университетінің
 ҚООАӨ, Астана қ., Қазақстан²
 * – негізгі автор (хат-хабарларға арналған автор)
 e-mail: zamza@bk.ru

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ АВИАКОМПАНИЯЛАРДЫҢ ДАМУЫНЫҢ БӘСЕКЕЛІК СТРАТЕГИЯСЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Даму стратегиясы - бұл басшылыққа бизнес мақсаттарына жетуге және нарықта бәсекелестік позицияларды қамтамасыз етуге көмектесетін шешімдер немесе іс-қимыл бағыттарының жиынтығы. Бұл ұйымды өсу мен рентабельділікке жетелейтін жол картасына айналады. Ұйымдар нарықта өзекті болып қалу үшін өз мақсаттарына жетуі керек, сондықтан табысты бизнес стратегиясы қажет. Бұл ұйымды өзінің күшті жақтарымен жұмыс істеуге ынталандыру арқылы маңызды шешімдер қабылдауда маңызды рөл атқарады.

Даму стратегиясының негізгі мақсаты - компания басшылығын қамтамасыз ететін ұйымның көзқарасын құру. Барлық мүшелер өз міндеттерін орындау үшін ұйымның мақсаттары мен міндеттері туралы нақты түсінікке ие болуы керек. Бизнес стратегиялары менеджерлер мен басшылыққа үлкен назар аударуға көмектеседі.

Мақалада қазақстандық авиакомпаниялар нарығы зерттелген. Талдау жүргізілді және Қазақстан мен шетелдік авиакомпаниялардың даму стратегияларының салыстырмалы сипаттамасы ұсынылды. Компанияның бизнес-үрдістерін ұйымдастырудың әлсіз және күшті жақтары анықталды. Қазіргі жағдайда жаңа бағыттарды дамыту нарықты кеңейтуге және табысты арттыруға мүмкіндік береді. Әлемдік деңгейдегі қызмет көрсету компанияның негізгі стратегиялық мақсаты болып табылады және ұқыптылық пен қызметтің жоғары деңгейінде көрінеді.

Кілт сөздер: стратегия, даму стратегиясы, авиакомпания, стратегиялық басқару, стратегиялық талдау, авиациялық тасымалдау, SWOT-талдау, авиатасымалдау нарығы, бизнес-стратегия, бизнес-үлгі.

Ключевые слова: стратегия, стратегия развития, авиакомпания, стратегическое управление, стратегический анализ, авиационные перевозки, SWOT-анализ, рынок авиаперевозок, бизнес-стратегия, бизнес-модель.

Keywords: strategy, development strategy, airline, strategic management, strategic analysis, air transportation, SWOT-analysis, air transportation market, business strategy, business model.

Кіріспе. Даму стратегиясы болашаққа шешім қабылдауға әсер етуі мүмкін мүмкіндіктер мен тенденцияларды анықтай алады. Олар нарықтағы өзгерістерді немесе тұтынушылардың мінез-құлқын талдауға көмектеседі, осылайша бизнес оң нәтиже алу үшін тактиканы дамыта алады немесе өзгерте алады.

Ұйым ақылға қонымды бизнес стратегиясын жасау арқылы бәсекелестік артықшылыққа ие бола алады. Басқаша айтқанда, ол нарықтағы бәсекелестерден өзгеше болуы мүмкін. Егер стратегия бизнесті дұрыс бағытқа итермелесе, ол тіпті бәсекелестерінен асып түседі. Күшті және әлсіз жақтарыңызды анықтауға көмектесу арқылы тиімді стратегия күш пен ресурстарды жұмсаудың ең жақсы әдісін шешуге көмектеседі. Бұл шешімдер бизнестің табысты және тұрақты болашағын қамтамасыз ету үшін өте маңызды. Жақсы жоспарланған бизнес стратегиясын әзірлеу сіздің бүкіл ұйымыңыздың бірдей мақсаттарға жету үшін жұмыс істеуін қамтамасыз етеді және қызметкерлерге ортақ жауапкершілік сезімін оятады. Бизнес-стратегия жұмыс істеген жағдайда құнды, ал басшылық оның жетістігін бақылау үшін объективті көрсеткіштерді қолданады. Сондықтан жоспар сәттіліктің қандай болатынын нақты анықтауды қамтуы керек.

Зерттеудің мақсаты – «ЭйрАстана» АҚ қызметіне талдап, оның стратегиялық дамуының жаңа үлгісін әзірлеу болып табылады.

Зерттеу міндеттері:

- қазіргі экономикадағы даму стратегиясының тұжырымдамаларын жүйелеу;
- Қазақстанда және әлемде авиакомпаниялардың даму үрдістеріне талдау жасау;

- "ЭйрАстана" АҚ авиакомпаниясының даму стратегиясын жетілдіру шараларын ұсыну.

Зерттеу әдістері кәсіпорынның бәсекеге қабілеттілігін стратегиялық талдаумен, экономикалық-статистикалық талдау әдістерімен, компания мен оның бәсекелестерінің көпшілік алдында ұсынылған есептілігін талдаумен ұсынылған.

Әдебиеттік шолу. Зерттеу тақырыбы бойынша экономикалық әдебиеттерді зерттеу және талдау нәтижесінде «стратегия» ұғымының келесі анықтамалары айқындалды:

Авторлар Каплан Р.С. және Нортон Д.П., бұл авторлардың келесі анықтамасы бар: «Стратегия болашақта кәсіпорын ұзақ мерзімді құндылықты қалай құратындығы туралы көрнекі іс-қимыл жоспарын білдіреді» [1].

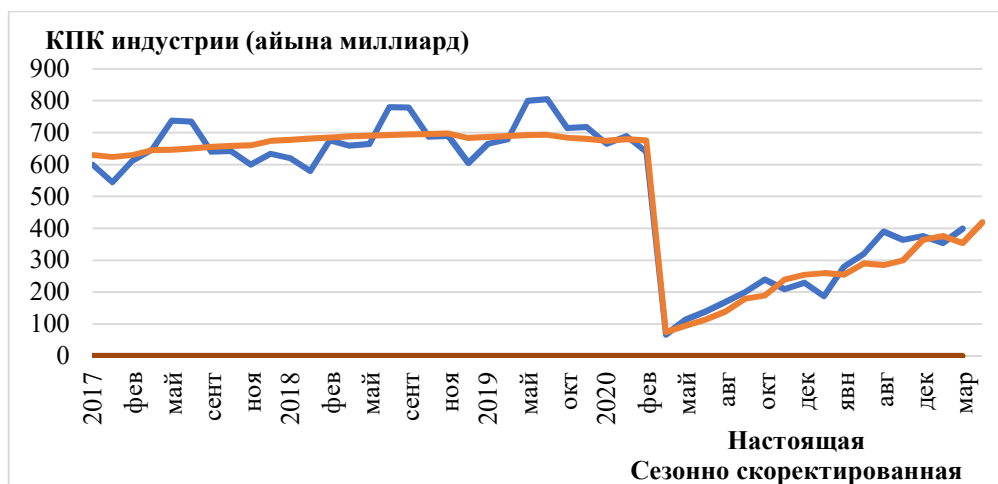
Авторлар А.А. Томсон және А.Дж. Стрикленд пікірінше: Компанияның стратегиясы - бұл кәсіпорынның нарықтағы жағдайын нығайтуға және күш-жігерді үйлестіруге, жаңа және бұрыннан бар тұтынушыларды тартуға және қанағаттандыруға, бәсекелестік деңгейін арттыруға және сәйкесінше кәсіпорынның негізгі мақсаттарына қол жеткізуге мүмкіндік беретін кешенді басқару жоспары [2].

Автор А. Чандлердің айтуынша, стратегия кәсіпорынның бірінші кезектегі ұзақ мерзімді мақсаттары мен міндеттерін анықтауды және іс-қимыл бағдарламасын бекітуді, осы мақсаттарға жету үшін қажетті ресурстарды бөлуді білдіреді [3].

Жоғарыда келтірілген материалға сүйене отырып, келесі анықтаманы беруге болады: стратегия - ресурстарды ұтымды және тиімді пайдалану арқылы алға қойылған мақсаттарға жетуге бағытталған әрекеттер жиынтығы. Стратегияның басты мақсаты - өндірістік жүйеге жоғары рентабельділік пен өміршеңдікті қамтамасыз етуі тиіс ұзақ мерзімді бәсекелестік артықшылықтарға қол жеткізу.

Негізгі бөлім. Қазіргі жағдайда бүкіл әлемде экономикалық дамудың жеделдеуі көбінесе әуе көлігімен байланысты. Әуе көлігінің экономикалық пайдасы әртүрлі тауарлар, адамдар, капитал, технологиялар мен идеялар ағындарының еркін қозғалуына мүмкіндік беретін әртүрлі қалалар арасындағы байланыстардың артуынан көрінеді. Сондықтан қазіргі уақытта бизнестің көптеген түрлерінің жетістігі көбінесе әуе тасымалы жүйесінің үйлесімді жұмысына байланысты.

Қазіргі уақытта бір-бірімен байланысқан бірегей қала жұптарының саны 18000-нан асады, бұл жиырма жыл бұрынғы мәннен екі есе көп. Сондай-ақ, әуе көлігін пайдаланудың экономикалық әсері авиатасымалдау шығындарының төмендеуіне байланысты өсуде.

1-сурет. 2017-2022 жж Әлемдік авиатасымалдаудың көлемі*

* [5] негізінде авторлармен әзірленген

2022 жылғы наурызда жолаушы-километрдегі жалпы өнеркәсіп табысы жылдық есепте 76% өсті. Бұл ақпан айында жыл сайынғы 115,9% күшті өсуден төмен болғанымен, көлемдер қазір 2019 жылы пандемияға дейінгі деңгейге 41% жақын. Omicron-дің істен шығуы қысқа мерзімді болып көрінді және жаһандық әуе тасымалын қалпына келтіру (1 сурет) жалғасуда.

«Эйр Астана» АҚ акционерлік қоғам болып табылады, қызметтің негізгі түрі жолаушылар үшін тұрақты ішкі және халықаралық әуе тасымалдарын ұсыну болып табылады. Басқа қызмет түрлеріне жүк және пошта тасымалы кіреді.

2020 жылы бүкіл әлем бойынша шекаралардың көпшілігінің жабылуымен бүкіл авиация саласы жаңа шындыққа бейімделуге мәжбүр болды-пандемия авиакомпания қызметінің барлық аспектілеріне

әсер етті. Бұл жағдай 2021 жылдың басында жалғасты. Ұшуды жаппай тоқтата тұру жағдайында авиация саласы операциялық қызметті күрт қысқартуға мәжбүр болды және көптеген авиакомпаниялар сыни сипаттағы қиындықтарға тап болды. Осыған байланысты компания 2021-2025 жылдарға арналған жаңа бизнес-жоспарды бекітті, ол жойқын дағдарыстан кейін салада қалыптасқан экономикалық өмір мен операциялық қызметтің жаңа шындықтарын, сондай-ақ, вирустың таралуына қарсы бортта қажетті шаралар кешенін іске асыруды көрсетеді.

2021, 2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша акционерлік капитал бір акция үшін номиналды құны 147,150 теңгені құрайтын 17,000 бекітілген, шығарылған және толық төленген жай акциялардан тұрды.

1-кесте

«Эйр Астана» АҚ нақты пайдасы (мың теңге)*

	2021 ж	2020 ж	2019 ж
Жылдағы пайда/(шығын)	15485568	(38672792)	11494747
Қарапайым акциялар саны	17000	17000	17000
Акцияға пайда/(шығын) - базалық және таратылған (теңге)	910916	2274870	676162
Болашақ кезеңнің табыстары			
	31 желтоқсан 2021 ж	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
Тасымалдаудан түскен болашақ кезең табыстары	21187562	11998040	22625225
Тұтынушылардың адалдығы бағдарламасы бойынша резерв	3537306	4043682	3359523
	24724868	16041722	25984748

*[6] негізінде авторлармен әзірленген

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Эйр Астана» АҚ бөлінбеген пайдасы, оның ішінде ағымдағы жылғы пайда 26,794,565 мың теңгені құрады.

Акцияға шаққандағы кірісті есептеу бір жылдағы таза пайдаға немесе шығынға және жыл ішінде орналастырылған қарапайым акциялардың орташа алынған санына, 17,000 акцияға негізделген.

«Эйр Астана» АҚ стратегиясы үш негізгі бағытты дамытуға негізделген: өсу, тиімділік, жоғары стандарттар.

Өз стратегиясын және бизнес-мақсаттарын іске асыру мақсатында «Эйр Астана» АҚ тәуекелдердің әлеуетті ықпал ету дәрежесі бойынша саралай отырып, оларға басымдық беруді жүргізеді. Елеулі тәуекелдер - бұл іске асырылған жағдайда стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге елеулі теріс әсер етуі мүмкін тәуекелдер. «Эйр Астана» АҚ мұндай тәуекелдерге ерекше назар аударады.

Авиакомпаниялар басқа корпорациялармен салыстырғанда инвестициядан төмен қайтарымды қамтамасыз етумен танымал. Нәтижесінде авиакомпания басшылары әдеттегіден жоғары қаржылық табыс алуға бағытталған бизнес стратегияларын жүзеге асырады. Дүние жүзіндегі авиакомпаниялар пайдаланатын ырықтандыру үрдісінің арқасында кейбір тасымалдаушылар жаңа тәсілдерді енгізуде өздерінің бизнес үлгілері, өнімдерді саралау және шығындарды азайту тұрғысынан өте шығармашылық танытты.

Әлемдік деңгейдегі қызмет көрсету «Эйр Астана» АҚ негізгі стратегиялық мақсаты болып табылады және ұқыптылық пен сервистің жоғары деңгейінде көрсетіледі. Аймақтағы ең жақсы авиакомпанияға айналған стандарттар мен сапаның осындай жоғары деңгейіне ұмтылу қызметтің басымдығы болып табылады және операциялық тиімділіктің жоғары деңгейін қамтамасыз етуге көмектеседі.

«Эйр Астана» АҚ жолаушылар ағынының екі еседен астам өсуін қамтамасыз ету мақсатында 2026 жылға қарай әуе кемелерінің паркін екі есеге арттыруды жоспарлап отыр. «Эйр Астана» АҚ басты мақсаты-рейстердің жиілігін арттыру, жаңа нарықтарға шығу және бағыттар желісін кеңейту есебінен табысты өсуді қамтамасыз ету. Халықаралық әуе тасымалына сұраныс тез өсуде және Қазақстанды тікелей қоршап тұрған кейбір нарықтардың әлемдегі ең ірі нарыққа айналу мүмкіндігі бар.

Нарықты дамыту стратегиясы қолданыстағы өнімдерді жаңа сегменттерге, жаңа пайдаланушыларға және жаңа географиялық аймақтарға ұсынуды көздейді. Осы стратегиялық бағытқа сүйене отырып, авиакомпаниялар өздерінің қолданыстағы өнімдерін қолдана отырып, жаңа

нарықтарға шығады. Нарықты дамыту стратегиясының жетістігі негізінен маркетингтік зерттеулер мен жоспарлауға байланысты болғандықтан, авиакомпания талдаушылары бұл стратегияны әзірлеуде маңызды рөл атқарады.

SWOT әдісі компанияның күшті және әлсіз жақтарын және оларға сыртқы орта факторларының әсерін ескере отырып, ұйымның даму перспективаларын бағалауға мүмкіндік береді. Стратегиялық баламаларды талдау әдісі бола отырып, дамудың ең перспективалы бағыттарын таңдауға мүмкіндік береді. Тізімге зерттелетін кезеңдегі ұйымның қызметіне әсер ететін ең маңызды критерийлер кіреді. Осылайша, авторлар ұйымның қызметін 2020-2022 жылдардағы есептердің нәтижелері бойынша және авиатасымалдар нарығындағы ағымдағы жағдай негізінде талдады.

Осылайша, «Эйр Астана» АҚ мүмкіндіктері рейстер санын көбейту және жаңа әуе кемелерін сатып алу/жалға алу арқылы нарықты кеңейту болып табылады. Негізгі қауіптер-авиаотынның бағасы, сондай-ақ пандемия, экологиялық апат, соғыс қимылдары сияқты форс-мажорлық жағдайлар, бұл белгілі бір аймақтардан рейстердің шектелуіне әкелуі мүмкін.

2-кесте

SWOT-талдау және «Эйр Астана» АҚ негізгі тәуекелдері*

Күшті жақтары	Әлсіз жақтары
1. Орталық Азия аймағындағы ең үздік тасымалдаушылардың бірі 2. Жоғары қызмет үшін күшті бедел 3. Ішкі және халықаралық операциялар есебінен қаржылық өсу 4. Еншілес компания - жалғыз аймақтық лоукостер 5. Күшті операциялық модель арқылы жылдам дамып келе жатқан нарыққа қызмет көрсету	1. Өсуді ынталандыру үшін компанияны кеңейту және альянстармен ынтымақтастықты арттыру қажеттілігі 2. Әуе лайнерлеріне техникалық қызмет көрсетудің технологиялық сыйымдылығы және жоғары құны 3. Пандемияға байланысты бизнестегі ақаулар өтімділіктің жоғалуына әкелді
Мүмкіндіктер	Қауіп-қатерлер
1. Өсіп келе жатқан нарық жағдайында ұлттық авиациялық стратегияларды жетілдіру мақсатында мемлекетпен ынтымақтастық 2. Жоғары сұраныс жағдайында жүк бөлімшесін кеңейту	1. Ұшақ отынының тұрақсыз бағасы 2. Пандемияны дамыту және халықаралық тасымалдарды шектеу

*Авторлармен әзірленген

Авиакомпаниялар табысқа жету және бәсекелестік артықшылыққа ие болу үшін инновациялық тәсілді қолдануы керек. Әйтпесе, олар саланың төзгісіз бәсекелестігіне бой алдыратын және бүкіл бизнеске таралатын циклге түседі.

Авиация саласы - бәсекелестік ең өткір секторлардың бірі. Кәсіпорындар осы жағдайларда өз қызметін жалғастыру және табысты болу үшін бәсекелестіктің инновациялық стратегияларын әзірлеп, өзгерістер енгізуі керек. Бәсекелестік белгілі бір секторда өндірілетін/ұсынылатын тауарлар мен қызметтердің сапасы, бағасы және ұсынылуы ретінде әртүрлілікті анықтайды. Клиенттерді күту - сапалы тауарлар мен қызметтерді қолайлы бағамен ұсыну. Олар өз бизнесінде өркендеу үшін мұны істей алуы керек.

Авиакәсіпорындар өз активтерін қолдау үшін инновациялық жұмыс жүргізуге мәжбүр. «Эйр Астана» АҚ үнемі өсіп келе жатқан артықшылықты тарифтермен өсуді жалғастырып келе жатқандықтан, ол сектордағы ағымдағы мүмкіндіктерді өзінің күшті жақтарымен артықшылықтарға айналдыру үшін тиімді және инновациялық іс-шараларды жүргізуі тиіс (3 кесте).

3-кесте

«Эйр Астана» АҚ стратегиялық дамуына ұсынылатын индикаторлары*

Желілердің даму стратегиясы	Өткізу қабілеттілігін арттыруға сәйкес жолаушылар ағынының өсуі мен өсуін қамтамасыз ете отырып, өзінің табыстылығын арттыру үшін тиімді желілік және маркетингтік стратегияларды жүргізу
Азиядағы өсу стратегиясы	«Эйр Астана» АҚ Оңтүстік-Шығыс Азиямен халықаралық рейстер санын көбейтуі керек
Клиентке бағытталған, ғаламдық бренд	«Эйр Астана» АҚ соңғы жылдары өзінің тиімді географиялық жағдайының, қымбат және шығындарды төмендететін саясатқа қарсы

	шаралардың, төмен пайдалану шығындары кезінде қызмет көрсетудің жоғары сапасының, клиенттердің қанағаттанушылығының, қатысу бойынша табысты қызметтің, күшті желілік құрылымның және органикалық өсу стратегияларының арқасында үлкен жетістіктерге қол жеткізді
Еншілес компания	Flyarystan еншілес компаниясын дамыту: жаңа бюджеттік ішкі және халықаралық маршруттар құру
Бренд имиджі	Өзінің жаһандық бренд имиджін жақсарту бойынша маңызды жобалардың стратегиялық жоспарын әзірлеу
Бюджеттік эксплуатация	Шығындарды азайту және өсіп келе жатқан шығындарға сезімталдық үшін үнемді жобаларды қолдау

* Авторлармен әзірленген

Бизнесті дамыту - бұл кәсіпорындар қаржыда да, нарықта да өз позицияларын нығайту, сондай-ақ, олардың бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін қабылдайтын тұрақты қызмет.

Қорытынды. Авиакомпанияның бизнес стратегияларының болашағы - бұл болжанбайтын мүмкіндіктердің бірі, өйткені авиакомпанияның стратегиялық менеджерлері алдағы онжылдықтарда 21 ғасырда көп инновациялар енгізеді.

Қазақстан мен әлемнің халықаралық авиакомпанияларының дамуына талдау жасалды. COVID-19 пандемиясы жаһандық сипатқа ие болғандықтан, жаһандық дағдарыс бүкіл авиация саласына әсер етті.

«Эйр Астана» АҚ операциялық тиімділігінің жоғары деңгейі оның компанияның операциялық платформасы мен маршруттар желісімен қамтамасыз етілетін икемділігі есебінен отын нарығындағы баға конъюктурасының теріс әсері кезінде компания тиімді орнықтылығын сақтаған өткен жылдардағыдай отын бағасының төмендеуі кезінде барынша пайда алу қабілетімен айқындалады.

Жүргізілген зерттеулер «ЭйрАстана» АҚ операциялық және басқарушылық қызметті тиімді жүргізетінін көрсетеді. Компанияның қазіргі даму стратегиясы экономикалық және нарықтық тәуекелдердің көпшілігін ескереді.

ӘДЕБИЕТТЕР

1. Kaplan R.S. and Norton D.P. (2004), «The strategy map: guide to aligning intangible assets», Strategy & Leadership. – Vol. 32 No. 5. – P. 10-17. – <https://doi.org/10.1108/10878570410699825>
2. Thompson A. et al. Crafting & executing strategy 19/e: The quest for competitive advantage: Concepts and cases. – McGraw-Hill Education, 2013.
3. Chandler A.D., Hagström P., Sölvell Ö. (ed.). The dynamic firm: the role of technology, strategy, organization and regions. – OUP Oxford, 1999.
4. Valitov S.M., Khakimov A.K. Innovative potential as a framework of innovative strategy for enterprise development // Procedia Economics and Finance. – 2015. – T. 24. – C. 716-721. – [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00682-6](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00682-6)
5. IATA Халықаралық әуе көлігі қауымдастығының ресми сайты. – <https://www.iata.org/>
6. «ЭйрАстана» АҚ-ның 2021 жылғы жылдық есебі. – <https://www.airastana.com>

REFERENCES

1. Kaplan R.S. and Norton D.P. (2004), «The strategy map: guide to aligning intangible assets», Strategy & Leadership. – Vol. 32 No. 5. – P. 10-17. – <https://doi.org/10.1108/10878570410699825>
2. Thompson A. et al. Crafting & executing strategy 19/e: The quest for competitive advantage: Concepts and cases. – McGraw-Hill Education, 2013.
3. Chandler A.D., Hagström P., Sölvell Ö. (ed.). The dynamic firm: the role of technology, strategy, organization and regions. – OUP Oxford, 1999.
4. Valitov S.M., Khakimov A.K. Innovative potential as a framework of innovative strategy for enterprise development // Procedia Economics and Finance. – 2015. – T. 24. – C. 716-721. – [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00682-6](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00682-6)
5. IATA Halyqaralyq áуе kóligi qaуymdastygynyń resmı saıty. – <https://www.iata.org/> [in Russian].
6. «EirAstana» AQ-nyń 2021 jylgy jyldyq esebi. – <https://www.airastana.com> [in Kazakh]

Сабыржан А., Жаныбаева З.К., Құттыбаева Н.Б., Тержанова А.Ж.

ПРОБЛЕМЫ РЕАЛИЗАЦИИ КОНКУРЕНТНОЙ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ КАЗАХСТАНСКИХ АВИАКОМПАНИЙ

Аннотация

Стратегия развития - это совокупность решений или направлений действий, которые помогают руководству достичь бизнес-целей и обеспечить конкурентные позиции на рынке. Это становится дорожной картой, которая ведет организацию к росту и прибыльности. Организациям необходимо достичь своих целей, чтобы оставаться актуальными на рынке, именно поэтому необходима успешная бизнес-стратегия. Это играет важную роль в принятии важных решений, поощряя организацию работать над своими сильными сторонами.

Основная цель стратегии развития заключается в создании видения организации, которое обеспечивает руководство компании. Все члены должны иметь четкое представление о целях и задачах организации, чтобы выполнять свои обязанности. Бизнес-стратегии помогают менеджерам и руководству оставаться сосредоточенными на общей картине.

В статье исследуется рынок казахстанских авиакомпаний. Проведен анализ и представлена сравнительная характеристика стратегий развития казахстанских и зарубежных авиакомпаний. Выявлены слабые и сильные стороны организации бизнес-процессов компании. Развитие новых направлений позволит расширить рынок и увеличить прибыль. Обслуживание мирового класса является основной стратегической целью компании и проявляется в высокой степени пунктуальности и сервиса.

Sabyrzhan A., Zhanybayeva Z., Kuttybaeva N., Terzhanova A.

PROBLEMS OF IMPLEMENTING A COMPETITIVE STRATEGY FOR THE DEVELOPMENT OF KAZAKHSTAN AIRLINES

Annotation

A development strategy is a set of decisions or areas of action that help management achieve business goals and secure competitive positions in the market. This becomes a roadmap that leads the organization to growth and profitability. Organizations need to achieve their goals in order to remain relevant in the market, which is why a successful business strategy is needed. This plays an important role in making important decisions, encouraging the organization to work on its strengths.

The main goal of the development strategy is to create a vision of the organization that the company's management provides. All members must have a clear understanding of the goals and objectives of the organization in order to fulfill their duties. Business strategies help managers and management stay focused on the big picture.

The article examines the market of Kazakhstani airlines. The analysis is carried out and a comparative characteristic of the development strategies of Kazakh and foreign airlines is presented. The weaknesses and strengths of the organization of the company's business processes are revealed. The development of new directions will expand the market and increase profits. World-class service is the main strategic goal of the company and is manifested in a high degree of punctuality and service.

